

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

1. **K nekalej obchodnej praktike banky spočívajúcej v zúčtovaní príkazu aj napriek rozporu s dojednaním v spotrebiteľskej zmluve**
Rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/527/2015 zo dňa 22. 2. 2017
2. **Nerešpektovanie zákonného predkupného práva a jeho dopad na (ne)platnosť kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi povinnou a treťou osobou**
Rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/457/2015 zo dňa 14. 3. 2017
3. **Vyšší vekový rozdiel medzi rodičom a dieťaťom nezakladá prekážku zverenia maloletého otcovi**
Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11CoP/733/2015 zo dňa 30. 8. 2016
4. **Trestnoprávna zodpovednosť štatutárneho orgánu v prípade prečinu sprenevery**
Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1To/12/2017 zo dňa 8. 3. 2017
5. **Podmienky poskytnutia zabezpečenia prostredníctvom neodkladného opatrenia v podobe zákazu vstupu do nehnuteľnosti**
Uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/5/2017 zo dňa 28. 2. 2017
6. **Zmeny v súvislosti so Správnym súdnym poriadkom a ich dosah na zákon o katastri nehnuteľností**
Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/231/2016 zo dňa 30. 11. 2016
7. **Zásady dokazovania podľa Daňového poriadku**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžf/44/2016 zo dňa 4. 4. 2017
8. **K viazanosti právnym názorom**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 TdoV 7/2016 zo dňa 5. 4. 2017
9. **K právu domáhania sa neprijateľnosti zmluvnej podmienky**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Ndc 20/2016 zo dňa 23. 1. 2017
10. **K výkladu pojmu „dôležitý dôvod“ v súvislosti s odňatím a prikázaním veci inému súdu**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Ndt 6/2017 zo dňa 4. 4. 2017
11. **Doručenka je verejnou listinou**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 44/2016 zo dňa 23. 3. 2017
12. **Rozhodovanie o trovách konania v zmysle CSP**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 222/2016 zo dňa 23. 3. 2017
13. **Nepozornosť, či „lajdáckosť“ vrcholových manažérov pri realizácii verejnej súťaže nezbavuje ich trestnej zodpovednosti**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6To/3/2016 zo dňa 25. 1. 2017
14. **K porušeniu práva na obhajobu ako spôsobilý dovolací dôvod**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Tdo 63/2016 zo dňa 1. 3. 2017
15. **Školné na súkromnej vysokej škole a rozhodovanie v správnom súdnictve**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžo/24/2016 zo dňa 4. 4. 2017

1. K nekalej obchodnej praktike banky spočívajúcej v zúčtovaní príkazu aj napriek rozporu s dojednaním v spotrebiteľskej zmluve

Rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/527/2015 zo dňa 22. 2. 2017

Anotácia:

V danom prípade bola uzavretá štandardná formulárová spotrebiteľská zmluva, pričom dlžník ako spotrebiteľ nemal možnosť zasahovať do jej obsahu, ani do obsahu Podmienok vedenia bežného účtu. Hoci zmluva bola uzatvorená podľa Obchodného zákonníka, zároveň ide o zmluvu spotrebiteľskú. Medzi účastníkmi nebola uzavretá zmluva o povolenom prečerpaní bežného účtu. V zmysle bodu 7. podmienok vedenia bežného účtu banka zúčtuje príkaz, ak je na účte dostatok disponibilných peňažných prostriedkov v deň splatnosti, resp. v nasledujúcich dvoch pracovných dňoch. Ak nie je možné zúčtovať príkaz pre nedostatok disponibilných peňažných prostriedkov, je vyradený zo spracovania. Za tejto situácie podľa súdu prvej inštancie bolo povinnosťou žalobcu v prípade nedostatku disponibilných peňažných prostriedkov vyradiť zo spracovania príkazy na úhradu. Žalobca si takto vytvoril inštitút tzv. nepovoleného prečerpania na bežnom účte, ktorý už vopred predpokladal, že debetný zostatok sa bude úročiť debetnou úrokovou sadzbou vyhlasovanou bankou. Takýto postup žalobcu súd vyhodnotil ako nekalú obchodnú praktiku.

Právna veta:

Žalobca ako veriteľ porušil svoju povinnosť tým, že príkaz napriek nedostatku disponibilných peňažných prostriedkov na účte žalovaného zúčtoval a nevyradil ho zo spracovania, ako sa v zmluve zaviazal. Zúčtovaním takéhoto príkazu v rozpore s dojednaním v spotrebiteľskej zmluve bol dlžník – spotrebiteľ veriteľom fakticky uvedený do omylu, keďže podľa zmluvy bolo dôvodné, aby sa spoliehal na to, že v prípade prekročenia prostriedkov na jeho účte banka príkaz nezrealizuje a jemu debet nemôže vzniknúť. Takýto postup banky ako veriteľa a dodávateľa vo vzťahu k spotrebiteľovi prvoinštančný súd potom odôvodnene považoval za nekalú obchodnú praktiku v zmysle § 7 ods. 1, 2 písm. b) zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

Právna oblasť: Spotrebiteľské právo

Právny inštitút: Nekalé obchodné praktiky

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 250/2007 Z. z. – § 7 ods. 1 a ods. 2 písm. b)

2. Nerešpektovanie zákonného predkupného práva a jeho dopad na (ne) platnosť kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi povinnou a treťou osobou

Rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/457/2015 zo dňa 14. 3. 2017

Anotácia:

Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na právnom názore, že žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, lebo vyhovením žalobe sa stane vlastníkom spoluvlastníckych podielov nehnuteľnostiach žalovaný 1/ a žalobcovi tak zostane zachované prednostné právo kúpy. Bez rozhodnutia vo veci výrokom určujúceho neplatnosť predmetného právneho úkonu by takýto neplatný právny úkon mohol spôsobiť vznik ďalších neplatných právnych úkonov, napríklad prevodom spoluvlastníckych podielov žalovaných na ďalšie osoby, čo je v rozpore s princípom právnej istoty.

Právna veta:

- I. Ak povinná osoba z predkupného práva neponúkne vec oprávnenej osobe (žalobcovi, resp. jeho právnenému predchodcovi) ku kúpe, hoci to bolo jej zákonnou povinnosťou a vec predá tretej osobe, nemá to za následok neplatnosť kúpnej zmluvy uzavretej medzi povinnou osobou (žalovaným 1/) a treťou osobou (žalovanými 2/ a 3/), ktorej predmetom nebol len predaj spoluvlastníckych podielov na nehnuteľnostiach, kde má spoluvlastnícky podiel oprávnená osoba len preto, že nebolo rešpektované predkupné právo.
- II. Ak už sa žalobca chcel domáhať, v dôsledku porušenia zákonného predkupného práva zo strany žalovaného 1/ vo vzťahu k spoluvlastníckym podielom na nehnuteľnostiach, ktorých je spoluvlastníkom aj on, mal sa domáhať určenia existencie vlastníckeho práva žalovaného 1/ na spoluvlastníckych podieloch k nehnuteľnostiam, v ktorých má spoluvlastnícky podiel aj on, keďže v konaní ani neistotu v jeho právnom postavení, ktorú by bolo potrebné v tomto smere určiť neplatnosť predmetnej kúpnej zmluvy odstrániť netvrdil, pretože jeho požiadavka reprezentovaná žalobou nesmerovala v konaní k odstráneniu spornosti, či neistoty jeho právneho postavenia voči žalovaným.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Právne úkony, Spoluvlastníctvo Podielové spoluvlastníctvo, Blízke osoby, Naliehavý právny záujem, Predkupné právo

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 40/1964 Zb. – § 40a, § 116 ods. 1, § 136 ods. 2, § 137 ods. 1 a § 140

3. Vyšší vekový rozdiel medzi rodičom a dieťaťom nezakladá prekážku zverenia maloletého otcovi

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11CoP/733/2015 zo dňa 30. 8. 2016

Anotácia:

Súd prvej inštancie zveril maloletého do osobnej starostlivosti otca, právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok priznal obidvom rodičom. Matke uložil povinnosť prispievať na maloletého výživným. Matka maloletého nesúhlasila s rozhodnutím. Podľa jej názoru u otca nie sú vhodné podmienky pre výchovu maloletého, keď otec máva nočné a maloletý ostáva v noci sám. Medzi maloletým a otcom je vekový rozdiel XX rokov, otec má iné záujmy a potreby ako maloletý.

Právna veta:

Z obsahu jeho výpovede vyplýva, že maloletý rešpektuje otca, ako prirodzenú autoritu, ktorý mu v súčasnosti poskytuje všetko potrebné pre jeho zdravý rozvoj, vedie ho k samostatnosti. Už vôbec nemožno súhlasiť s tvrdením matky, že XX ročný vekový rozdiel je na závalu zverenia maloletého otcovi. Uvedená skutočnosť je v konaní irelevantná, pretože vekový rozdiel medzi rodičom a dieťaťom nemôže byť dôvodom pri posúdení toho, komu má byť maloleté dieťa zverené. Naviac z obsahu vykonaného dokazovania nebolo zistené, že by uvedená skutočnosť svedčila v neprospech otca maloletého a uvedený vekový rozdiel nemožno vyhodnotiť v rozpore so záujmom maloletého. Rodičia sú pri výkone svojich práv a povinností rovnoprávni a je rozhodujúce, ktorý rodič vie lepšie poskytnúť dieťaťu láskyplné prostredie, porozumenie a zabezpečiť jeho potreby bez spochybňovania úlohy druhého rodiča. Odvolací súd konštatuje, že ani pre maloletého nemohlo byť ľahké takéto rozhodnutie a je najmä na matke, aby voči nemu prejavila vysokú mieru empatie. Prejavené pochopenie zo strany matky nesporne zlepšuje ich vzájomnú komunikáciu. Nezhody, ktoré maloletý pociťoval v rodine matky, ako aj jej nedostatočné pochopenie viedli k zmene zverenia maloletého otcovi. Uvedená skutočnosť však neznamená, že matke zanikli jej práva, či povinnosti. Je na otcovi, aby pestoval v maloletom vzťah k matke založený na úcte k druhému rodičovi.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Rozvod manželstva, Úprava výkonu rodičovských práv a povinností a úprava styku v ďalších prípadoch

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 36/2005 Z. z. – § 24 ods. 1 a ods. 5, § 36 ods. 1

4. Trestnoprávna zodpovednosť štatutárneho orgánu v prípade prečinu sprenevery

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1To/12/2017 zo dňa 8. 3. 2017

Anotácia:

Konateľ uzavrel zmluvu o podnikateľskom nájme hnuiteľných vecí, na základe ktorej bol zamestnancovi jeho spoločnosti vydaný tovar, ktorý obžalovaný osobne prevzal. Po skončení dohodnutej doby nájmu a ani na základe výzvy na vrátenie tovaru tovar nevrátil, Konateľ bol obžalovaný pre tento skutok, právne kvalifikovaný ako prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1 Trestného zákona.

Právna veta:

Podľa názoru súdu druhého stupňa nedošlo k naplneniu zákonných znakov prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák., pretože napriek vykonaniu všetkých potrebných a dostupných dôkazov nebolo obžalovanému preukázané, že by si prisvojil cudziu vec, ktorá mu bola zverená a spôsobil tak na cudzom majetku škodu malú. Preukázanie uvedených skutočností je dôležité aj z hľadiska posúdenia pohnútky konania obžalovaného. Z hľadiska skutkovej podstaty prečinu sprenevery je potrebné aj dodať, že nie každé zavinené konanie osoby pôsobiacej ako štatutárny orgán, v dôsledku ktorého dôjde k vzniku škody, zakladá trestnú zodpovednosť takejto osoby. Tu je nutné opätovne pripomenúť subsidiárne postavenie trestného práva ako právneho odvetvia, ktoré nastupuje ako ultima ratio (posledná a krajná možnosť) pri vzťahoch chránených inými právnymi odvetviami. V prípade vzniku škody spôsobenej konaním štatutára, má poškodený možnosť domáhať sa náhrady škody súkromnoprávnou žalobou. Úlohou trestného práva je v tomto smere postihovať osoby, ktorých konaním je trestnou normou chránený záujem natoľko poškodený (ohrozený), že právne prostriedky iných právnych odvetví na ochranu tohto záujmu nepostačujú. Z tohto pohľadu je potrebné vždy skúmať nielen následok konania štatutára (spôsobenú škodu), ale aj intenzitu, charakter a pohnútku jeho konania.

Právna oblasť: Trestné právo

Právny inštitút: Sprenevera

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 300/2005 Z. z. – § 213

5. Podmienky poskytnutia zabezpečenia prostredníctvom neodkladného opatrenia v podobe zákazu vstupu do nehnuteľnosti

Uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/5/2017 zo dňa 28. 2. 2017

Anotácia:

Predmetom tohto konania je návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd zakázal žalovanému vstupovať do predmetného bytu, a to z dôvodu zabezpečenia dôkazov na výšku ním spôsobenej škody znalcami a poisťovňou, potrebné v následnom trestnom konaní.

Právna veta:

- I. Zistenie právneho záujmu na neodkladnom opatrení sa opiera o hypotézu procesných noriem uvedených v § 324 ods. 1 a § 325 ods. 1 CSP. V podaní, v ktorom sa navrhuje nariadenie neodkladného opatrenia, by sa malo osvedčiť, že je tu daný právny záujem, ktorého danosť sa skúma so zreteľom na splnenie predpokladov opodstatnenosti takéhoto súdneho rozhodnutia, avšak dominuje predovšetkým osvedčenie toho, že nariadením neodkladného opatrenia sa dosiahne účel ochrany poskytovanej súdom. Osvedčenie (na rozdiel od dokazovania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje len najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Už v podanom návrhu musí žalobca predložiť také dôkazy a osvedčiť také skutočnosti, ktoré opodstatňujú jeho hmotnoprávny nárok vo veci samej.
- II. ...navrhované neodkladné opatrenie nespĺňa v samotnej podstate dôvod k vydaniu neodkladného opatrenia, pretože vykonanie neodkladných úkonov (od uvedeného zistenia žalobkyne o škodu v byte) už mohlo byť kvalifikovane uskutočnené (vykonané) a žalobkyňa vlastne navrhuje nariadenie neodkladného opatrenia v neobmedzenom rozsahu do budúcnosti, čo nedáva ani reálnu predstavu o tom, o aký zásah do práv žalovaného vlastne ide. Vykonanie zabezpečovacích úkonov si pritom neobmedzený čas rozhodne nevyžaduje. Pritom pri nariadení neodkladného opatrenia je vždy nevyhnutné zohľadniť to, že prípadné obmedzenie dispozície s majetkom účastníka môže súd nariadiť len v takom rozsahu, aby to bolo primerané právu, ktorému sa poskytuje ochrana, alebo ktorého budúci výkon by bol ohrozený.

Právna oblasť: Civilné sporové právo

Právny inštitút: Neodkladné opatrenia a zabezpečovacie opatrenia

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 160/2015 Z. z. – § 324 ods. 1, § 325 ods. 1 a ods. 2 písm. c)

6. Zmeny v súvislosti so Správnym súdnym poriadkom a ich dosah na zákon o katastri nehnuteľností

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/231/2016 zo dňa 30. 11. 2016

Anotácia:

Krajskému súdu bol zaslaný spisový materiál z dôvodu odvolania účastníka konania – žalobcu proti rozhodnutiu Okresného súdu Bratislava, katastrálneho odboru o zamietnutí návrhu na vklad záložného práva k nehnuteľnosti. Proti tomuto rozhodnutiu sa v zákonnej lehote odvolal záložný veriteľ – žalobca a žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť, čomu správny orgán nevyhovel a z toho titulu postúpil vec krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní žalobcu.

Právna veta:

Spolu so zmenou Správneho súdneho poriadku došlo od 1. 7. 2016 aj k zmene zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností, podľa ktorého sa odvolanie podáva na okresný úrad, ktorý rozhodnutie vydal, do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Ak okresný úrad podanému odvolaniu nevyhovie v celom rozsahu, predloží ho spolu so spisovým materiálom úradu najneskôr do 30 dní odo dňa, keď mu bolo odvolanie doručené. Na základe vyššie uvedených skutočností, krajský súd nemal inú možnosť ako konanie zastaviť podľa ustanovenia § 18 ods. 1 SSP a z dôvodu zachovania dvojínštancného konania pred správnym orgánom, na ktorý má žalobca ako účastník správneho konania právo, vec po právoplatnosti tohto uznesenia postúpiť Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (ktorý v čl. XXXVI zákona č. 125/2016 Z. z. určil zákonodarca ako odvolací orgán) na ďalšie konanie ako správny orgán príslušnému na prejednanie a rozhodnutie.

Právna oblasť: Správne súdnictvo

Právny inštitút: Zápis práv k nehnuteľnostiam – vklad, Postúpenie vecí, Skúmanie podmienok konania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 162/2015 Z. z. – § 18 ods. 1, § 97
162/1995 Z. z. – § 31 ods. 1 a ods. 7

7. Zásady dokazovania podľa Daňového poriadku

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžf/44/2016 zo dňa 4. 4. 2017

Anotácia:

V podanom odvolaní žalobca uviedol, že správne orgány a krajský súd nesprávne aplikovali právnu úpravu pokiaľ ide o rozloženie dôkazného bremena, vzhľadom na to, že dôkazné bremeno daňového subjektu nie je absolútne. Preukazovanie skutočností, v súvislosti s ktorými povinnosť ponúknuť dôkazy na preukázanie tvrdenia žalobcu v daňovom konaní stíha iný subjekt, nie je možné interpretovať rozširujúco a expandovať takúto povinnosť na vyšetrovaný (kontrolovaný) daňový subjekt.

Právna veta:

Dokazovanie je procesným prostriedkom, ktorého zásady platia vo všetkých fázach správy daní, či už v rámci daňovej kontroly alebo v rámci daňového konania, pričom dôkazy vykonané v rámci daňovej kontroly zosumarizované v protokole o jej výsledku, majú rovnakú dôkaznú silu ako dôkazy vykonané v rámci daňového konania. Protokol je zákonný podklad pre pokračovanie vo vyrubovanom konaní, nakoľko pri výkone daňovej kontroly nie sú procesné práva daňového subjektu vo vzťahu k vykonávanému dokazovaniu nijako oslabené. Preto je protokol o výsledku daňovej kontroly plnohodnotným zákonným podkladom pre rozhodnutie správca dane o vyrubení zistenej daňovej povinnosti, ak o jeho obsahu a vykonanom dokazovaní nemá správca dane pochybnosti a daňový subjekt nedá podnet na jeho doplnenie.

Právna oblasť: Daňovo právo

Právny inštitút: Dokazovanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 563/2009 Z. z. – § 24

8. K viazanosti právnym názorom

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Tdov 7/2016 zo dňa 5. 4. 2017

Anotácia:

Ministerka spravodlivosti argumentuje v podanom dovolaní v podstate v dvoch rovinách. V prvom rade tvrdí, že ustanovenie advokátky JUDr. M. M. za agenta bolo v súlade s v tom čase účinným Trestným poriadkom, ňou získané dôkazy sú preto procesne použiteľné a pokiaľ na ne odvolací súd pri zisťovaní skutkového stavu neprihliadol, závažným spôsobom porušil ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci. V druhej časti potom spochybňuje záver odvolacieho súdu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný, tvrdiac, že v trestnom spise sa nachádzajú také usvedčujúce dôkazy, ktoré vyvracajú obhajobu obžalovaného a preukazujú jeho snahu podplatiť iného.

Právna veta:

...ak orgán, ktorému bola vec dovolacím súdom prikázaná, rozhodol v súlade s právnym názorom vysloveným v rozhodnutí o dovolaní, ktoré nebolo zrušené, nemožno prostredníctvom dovolania podaného proti právoplatnému rozhodnutiu vydanému v novom konaní úspešne uplatniť odlišný právny názor; rozhodnutím vydaným v súlade s § 391 ods. 1 Tr. por. totiž nemôže byť porušený zákon v zmysle § 368 ods. 1, resp. § 386 ods. 1 Tr. por.

Právna oblasť: Trestné právo

Právny inštitút: Dovolanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 460/1992 Zb. – čl. 144 ods. 1
301/2005 Z. z. – § 391 ods. 1, § 368 ods. 1, § 386 ods. 1

9. K právu domáhania sa neprijateľnosti zmluvnej podmienky

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Ndc 20/2016 zo dňa 23. 1. 2017

Anotácia:

V danom prípade je žalobcom spotrebiteľ domáhajúci sa určenia neplatnosti zmluvy o úvere, ktorú uzavrel so žalovanou. Neplatnosť uvedenej spotrebiteľskej zmluvy odôvodňuje tým, že jej obsahom je viacero neprijateľných zmluvných podmienok. Nejde teda o konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach v zmysle § 301 a nasl. C. s. p.

Právna veta:

Zavedenie osobitného konania podľa § 301 C. s. p. neznamená, že spotrebiteľ sa nemôže domáhať neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve. Právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti C. s. p. zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. C. s. p. len s účinkami inter partes.

Právna oblasť: Občianske právo, Spotrebiteľské právo

Právny inštitút: Ochrana spotrebiteľa, Spory s ochranou slabšej strany, Spotrebiteľské spory, Konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, Spotrebiteľské zmluvy

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 160/2015 Z. z. – § 301
40/1964 Zb. – § 52 a nasl.

10. K výkladu pojmu „dôležitý dôvod“ v súvislosti s odňatím a prikázaním veci inému súdu

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Ndt 6/2017 zo dňa 4. 4. 2017

Anotácia:

Prokurátor okresnej prokuratúry podal na okresný súd obžalobu pre zločin sprenevery. Poškodený namietol predsedu senátu a vzniesol generálnu námietku voči všetkým sudcom okresného súdu s tým, aby spis bol delegovaný okresnému súdu v pôsobnosti iného, ako Krajského súdu v Trenčíne.

Okresný súd rozhodol podľa § 31 ods. 1 Tr. por., že predsedu senátu nevyklučuje z rozhodovania o veci, lebo obžalovaného nepozná, v minulosti s ním nemal kontakty mimo súdu, nepozná osobne ani poškodeného, nemal s ním kontakty, okrem prejednávanej veci. Sudca vo veci síce rozhodoval, ale táto vec je právoplatne ukončená a v nej nekonal tak, aby poškodil poškodeného, alebo aby zvýhodnil obžalovaného. Sudcovia okresného súdu vo vyjadreniach zhodne uviedli, že sa necítia v danej veci zaujať.

Právna veta:

Pojem „dôležitý dôvod“ nie je v Trestnom poriadku definovaný. Jeho obsah a význam je teda zverený orgánom aplikácie práva, t. j. v tomto prípade súdom. Judikatúra najvyššieho súdu zahŕňa pod pojem „dôležitý dôvod“ také skutočnosti, ktoré pomôžu lepšie zistiť skutkový stav, výchovne pôsobiť na páchatela, ako aj nevyhnutnosť spoločného konania a najmä zabezpečiť uplatnenie zásad trestného konania, ktorých účelom je dosiahnuť spravodlivé rozhodnutie v súlade s objektívnou pravdou. Nie menej dôležitými sú aj dôvody hospodárnosti konania. Pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody pre odňatie a prikázanie veci, treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce takýto postup vo vzájomnej súvislosti a pri posudzovaní ich opodstatnenosti a závažnosti je potrebné prizerať aj na význam zákonných ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov.

Pocit poškodeného, že všetci sudcovia okresného súdu sú voči nemu zaujatí, sám o sebe nemôže byť dostatočným dôvodom na odňatie a prikázanie veci inému okresnému súdu.

Právna oblasť: Trestné právo

Právny inštitút: Odňatie a prikázanie veci, právo na súdnu a inú právnu ochranu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 301/2005 Z. z. – § 23 ods. 1, 460/1992 Zb. – čl. 48 ods. 1

11. Doručka je verejnou listinou

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 44/2016 zo dňa 23. 3. 2017

Anotácia:

Odvolací súd odmietol odvolanie žalovaného ako oneskorene podané. Uvedené rozhodnutie napadol žalovaný dovola- ním, ktoré odôvodnil tým, že sa mu postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Namietal prevzatie rozhodnutia súdu prvej inštancie tak, ako to uvádzal odvolací súd, nakoľko sa v tento deň spolu s manželkou zdržiaval mimo miesta svojho bydliska. Ani podpis na doručke súdneho doručovateľa nemohol byť preto jeho.

Právna veta:

Dodržanie postupu pri doručovaní súdnej písomnosti, ako aj samotné doručenie súdnej písomnosti sa preukazuje do- ručenkou. Občiansky súdny poriadok priznával s účinnosťou od 1. júla 2007 doručke povahu verejnej listiny, čo bolo vyjadrené tým, že údaje v nej obsiahnuté sa považujú za pravdivé, ak nebol preukázaný opak. Verejnou listinou bola ale doručka len vtedy, ak obsahovala všetky náležitosti vyžadované právnymi predpismi. V takomto prípade potom každý, kto namietal správnosť týchto údajov znášal bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno, že tieto údaje sú nepravdivé. Za pred- pokladu, že doručka právnymi predpismi vyžadované náležitosti nemá, nemohla mať povahu verejnej listiny a dôkazné bremeno zaťažovalo orgán, ktorý doručenie vykonal, a ktorý v prípade pochybností musel preukázať spôsob doručenia a správnosť údajov uvedených na doručke.

V danom prípade doručka súdneho doručovateľa, z ktorej krajský súd pri svojom rozhodnutí vychádzal, neobsahovala všetky náležitosti vyžadované právnymi predpismi (pochybná bola aj správnosť niektorých v nej uvedených údajov), a teda nemala povahu verejnej listiny. Bolo preto povinnosťou súdu ako orgánu, ktorý doručenie vykonal, preukázať spô- sob doručenia a správnosť údajov uvedených na doručke, a to najmä zápisom z doručovacej knihy, čo sa však nestalo. Samotné vyjadrenie súdnej úradníčky nie je spôsobilé preukázať spôsob doručenia písomnosti a odstrániť pochybnosť o správnosti údajov uvedených na doručke. Navyše, za zákonný spôsob doručovania preukazovaného doručkou súdneho doručovateľa v žiadnom prípade nemožno považovať doručovanie písomností zamestnancom súdu, ktorý podľa rozvrhu práce nie je určený ako súdny doručovateľ.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Procesné úkony súdu a lehoty, Doručovanie, Prijímanie doručovaných písomností, Doručovanie písomností do vlastných rúk

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 160/2015 Z. z. – § 111 ods. 1

12. Rozhodovanie o trovách konania v zmysle CSP

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 222/2016 zo dňa 23. 3. 2017

Anotácia:

Pretože dovolateľ neodstránil procesný nedostatok podmienky dovolacieho konania, dovolací súd dovolanie podľa § 447 písm. e) C. s. p. odmietol. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 256 ods. 1 C. s. p. (per analogiam) a § 262 ods. 1 C. s. p., keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniel nesplnením podmienky dovolacieho konania žalovaný. V zmysle § 262 ods. 1 C. s. p. preto rozhodol o nároku na náhradu trov dovolacieho konania tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť ich náhradu žalobkyni s tým, že o výške tejto náhrady bude v zmysle § 262 ods. 2 C. s. p. rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

Právna veta:

Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že nepovažuje za správnu takú interpretáciu ustanovenia § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorej má aplikácii tohto ustanovenia zodpovedať výrok rozhodnutia o trovách konania vyslovujúci, že strana sporu má nárok na náhradu trov konania. Rozhodnutie o trovách konania priznávajúce ich náhradu musí byť totiž vykonateľné (§ 232 ods. 1 CSP). Podľa výslovného znenia ustanovenia § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, rozhoduje súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník, už len o výške náhrady trov konania a v prípade zastúpenia advokátom aj o prijímateľovi tejto náhrady. To znamená, že súd prvej inštancie v rozhodnutí podľa § 262 ods. 2 CSP nemôže rozhodnúť o uložení povinnosti jednej sporovej strane zaplatiť náhradu trov konania druhej sporovej strane. Ak by napriek tomu tak rozhodol, prekročil by zákonné zmocnenie vyplývajúce z § 262 ods. 2 CSP, čím by zároveň nerespektoval čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, a porušil by tak princíp legality ako jeden zo základných princípov právneho štátu. Neprípustnosť takého postupu nevyhnutne znamená, že o tom, kto a komu má povinnosť zaplatiť náhradu trov konania (ak prichádza do úvahy priznanie ich náhrady), musí rozhodnúť súd rozhodujúci o nároku na náhradu trov v zmysle § 262 ods. 1 CSP. Tomu musí zodpovedať aj formulácia výroku o trovách konania, t. j. musí v ňom byť uvedené, kto a komu má zaplatiť náhradu trov konania s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Len takouto formuláciou výroku o náhrade trov konania bude splnená požiadavka zákona, aby rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania v spojení s rozhodnutím o výške tejto náhrady bolo vykonateľné, teda aby bolo spôsobilým exekučným titulom pre prípadné vynútenie ním uloženej povinnosti.

Právna oblasť: Civilné sporové právo

Právny inštitút: Rozhodovanie o trovách konania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 160/2015 Z. z. – § 262 ods. 1 a ods. 2

13. Nepozornosť, či „lajdáckosť“ vrcholových manažérov pri realizácii verejnej súťaže nezbavuje ich trestnej zodpovednosti

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6To/3/2016 zo dňa 25. 1. 2017

Anotácia:

Napadnutým rozsudkom boli obžalovaní uznaní za vinných zo spáchania prečinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 238 Trestného zákona. Obžalovaný ako vedúci oddelenia strategického rozvoja magistrátu a zároveň ako predseda komisie na otváranie obálok a vyhodnocovanie ponúk pri verejnej súťaži, ktorej víťazom sa stala spoločnosť X., po tom, ako mu táto spoločnosť predložila návrh Mandátnej zmluvy, do ktorej bol v rozpore s podmienkami verejnej súťaže doplnený bod 4.2, v zmysle ktorého sa mesto zaviazalo po schválení nenávratného finančného príspevku zaplatiť spoločnosti ďalšiu odmenu vo výške 4 % zo schváleného nenávratného finančného príspevku, uvedený návrh mandátnej zmluvy, predložil na podpis primátorovi, ktorý ho napriek uvedeným závadám podpísal.

Právna veta:

Nepozornosť, či „lajdáckosť“ obžalovaných pri realizácii verejnej súťaže ich nemôže zbaviť trestnej zodpovednosti, pretože ich pracovné povinnosti, pracovné zaradenie a závažnosť projektu im neumožňovala „len“ spoliehať sa na podriadených či spolupracovníkov, ale naopak ako vrcholoví manažéri s rozhodujúcim hlasom boli povinní riadne skontrolovať a overiť správnosť všetkých dokumentov, ktoré pripravoval tím ľudí im podriadených, a ktoré v závere podpisoval obžalovaný. Keďže tieto svoje povinnosti zanedbali, špecializovaný trestný súd správne ustálil, že obžalovaní vedeli, že svojim konaním môžu spôsobiť následok – škodu, a bez primeraných dôvodov sa spoliehali, že škodu nespôsobia.

Nad rámec nevyhnutného sa žiada poznamenať, že podpis mandátnej zmluvy primátorom má vždy konštitutívny charakter a nie deklaratórny ako opakované v odvolaní mylne zdôrazňoval obžalovaný.

Právna oblasť: Trestné právo

Právny inštitút: Porušovanie povinnosti pri správe cudzieho majetku

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 300/2005 Z. z. – § 238

14. K porušeniu práva na obhajobu ako spôsobilý dovolací dôvod

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Tdo 63/2016 zo dňa 1. 3. 2017

Anotácia:

Obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil rozsudkom, že z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku bol rozsudkom Krajského súdu porušený zákon v jeho neprospech a aby zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu.

Právna veta:

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Z dikcie tohto ustanovenia je jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené podmienky povinnej obhajoby. V posudzovanej veci o takýto prípad nejde. Obvinený mal obhajcu, prostredníctvom ktorého uplatňoval svoje práva. Obvinený porušenie práva na obhajobu videl v tom, že mu nebolo umožnené svoje práva uplatňovať pri výsluchu svedka poškodeného (účast obvineného na výsluchu poškodeného, kladenie otázok). Zo zápisnice z hlavného pojednávania okrem iného vyplýva, že prokurátor, obhajca i obvinený súhlasili s vykonaním hlavného pojednávania v neprítomnosti poškodeného, ktorému nebolo možné ani prostredníctvom Okresného súdu v Českej republike doručiť predvolanie na hlavné pojednávanie. V tomto smere jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Trestného poriadku, veta prvá, podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Pre úplnosť treba uviesť, že s nevykonaním namietaného dôkazu, výsluchu poškodeného obvinený a jeho obhajca ako už bolo uvedené súhlasili. V posudzovanej veci dovolacím súdom porušenie práva na obhajobu nebolo zistené, preto nemohol byť naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Právna oblasť: Trestné právo

Právny inštitút: Dôvody dovolania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 301/2005 Z. z. – § 371 ods. 1 písm. c)

15. Školné na súkromnej vysokej škole a rozhodovanie v správnom súdnictve

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 45žo/24/2016 zo dňa 4. 4. 2017

Anotácia:

Predmetom súdneho prieskumu zákonnosti bolo rozhodnutie žalovaného, ktorým rektor Paneurópskej vysokej školy nevyhovel žalobcovej žiadosti zo dňa o vrátenie školného za akademický rok 2010/2011 z dôvodu opätovného zápisu do druhého ročníka bakalárskeho stupňa štúdia.

Právna veta:

Práva a povinnosti, vrátane úpravy školného, týkajúce sa súkromných vysokých škôl sú predmetom úpravy vo vnútornom predpise súkromnej vysokej školy. Žalovaný s poukazom na § 93 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. otázky školného upravil v Smernici. V tejto veci ide o rozhodovanie právnickej osoby – vysokej školy – žalovaného, ktoré de facto môže zakladať, meniť alebo rušiť práva a povinnosti fyzických osôb – študentov, v otázke školného. Preto v prípade sporu, sa o nich rozhoduje v správnom súdnictve, aj keď procesne nejde o konanie podľa správneho poriadku. Podmienky, za ktorých súkromná vysoká škola študentovi vráti školné, si upraví subjekt (škola) vo svojom vnútornom predpise. Rovnako je súkromná vysoká škola oprávnená vo vnútornom predpise upraviť procesný postup, na základe ktorého bude v takýchto prípadoch postupovať. Úlohou správneho súdu je len preskúmať, či bol postup dodržaný a či fyzická osoba – študent bola/ nebola na svojich právach ukrátená.

Právna oblasť: Správne právo

Právny inštitút: Školné a poplatky spojené so štúdiom na súkromnej vysokej škole

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 131/2002 Z. z. – § 93